

Kazuistika VHA č. 1, časopis Očkování a cestovní medicína č. 1/2010

Autor: *MUDr. Hana Tkadlecová*

Žena narozená r. 1953 se nakazila při pobytu v Egyptě ve čtyřhvězdičkovém hotelu hepatitidou typu A. První obtíže byly bolest v epigastriu, zimnice, nechutenství, pak se objevil ikterus a žena byla hospitalizována na interním odd. ultrazvukem diagnostikován nehomogenní útvar v oblasti žlučníku. Po zjištění výsledků transamináz přeložena na infekční odd. Z epidemiologických opatření bylo nutno zajistit rodinné kontakty pod lékařským dohledem po dobu 50 dnů, jednoho potravináře na 50 dnů vyřadit z práce s potravinami a jedné těhotné ženě aplikovat lidský gamaglobulin. Dále zajistit lékařský dohled a vyšetření pacientů na pokojích se společným záchodem na interním odd., pracovníků úklidu interního odd., spolupracovníků na pracovišti a provést očkování všech vnímavých kontaktů. Po zjištění klientů cestovní kanceláře, kteří ve stejném termínu pobývali v daném hotelu, byly tyto informace předány příslušným hygienickým stanicím, které provedly epidemiologické šetření s vyšetřením a očkováním všech vnímavých osob. Z kazuistiky vyplývá, že jedna neočkovaná turistka zapříčinila odběry krve, pracovní a jiná omezení na 50 dnů desítkám osob, se kterými byla v kontaktu. Tyto se musely následně také očkovat.

Kazuistika VHA č. 2, časopis Očkování a cestovní medicína č. 2/2016

Autor: *doc. MUDr. Rastislav Maďar, Ph.D., MBA, FRCPS*

Muž, 52 let, odjíždí na dovolenou na východoafrický ostrov Zanzibar, do jedné z nejpopulárnějších turistických destinací tohoto kontinentu u českých cestovatelů. Jede už počtvrté na stejné místo, cestu si organizuje individuálně bez cestovní kanceláře. Většinu času bude trávit se skupinou potápěčů na malé lodi a absolvovat ponory. Lodní kuchař disponuje potravinami nakoupenými na místním tržišti, které jsou následně skladovány na lodi až do jejich zpracování. Hygiena rukou odpovídá omezeným možnostem specifického prostoru lodi a místním zvyklostem. Osobní a rodinná anamnéza jsou bez pozoruhodností, dlouhodobě neužívá žádné léky, žije aktivním životem, věnuje se rekreačně sportu.

S výjimkou tetanu není očkován proti žádné nemoci, neguje i očkování proti virovým hepatitidám a břišnímu tyfu. Naléhání manželky oponuje předchozími pobyty na stejném místě bez zdravotních následků. Při předchozích pobytech stejného typu se u něj nevyskytly žádné vážnější zdravotní problémy s výjimkou klasického cestovního průjmu bez invazivních či septických komplikací a bez nutnosti vyhledat lékařskou pomoc. V rámci posledního pobytu bez jakýchkoli potíží.

Po návratu domů se subjektivně cítil první dva týdny zdravý, s výjimkou rýmy následkem přechodu z teplého počasí do únorového chladu nepociťoval žádné příznaky. Následně se dostavily chřipce podobné (flu-like)

KAZUISTIKY – Virové hepatitidy typu A

symptomy s mírnou bolestivostí malých kloubů rukou, občasné subfebrilie dobře reagující na antipyretickou léčbu, únava, subjektivní pocit dyskomfortu. Tyto problémy připisoval probíhající aklimatizaci na chladnější mírné klimatické pásmo v kombinaci s nezávažnou respirační virózou. Stav léčený z domácí lékárničky bez konzultace s lékařem.

Vzhledem k tomu, že uvedené příznaky nebyly závažného charakteru a nevyžádaly si kontinuální pobyt na lůžku, zúčastnil se oslavy kulatých narozenin manželky, kde byly pozvány desítky hostů. Aktivně se podílel i na přípravách a organizaci.

Následující dny se subjektivní stav zhoršil, objevil se ikterus sklér, i vzhledem k pozitivní cestovní anamnéze byl odeslán praktickým lékařem na infekční oddělení fakultní nemocnice. Tam v rámci diagnostiky vyloučena malárie a arboviróvé infekce, potvrzena však virová hepatitida A. Kvůli progredujícímu zhoršení výsledků jaterních testů až na 10násobky horní hranice normy úvaha o možné koinfekci s dalšími hepatotropními viry. Pacient hospitalizovaný v izolaci, současně na základě hlášení z klinického pracoviště probíhá šetření kontaktů orgánem ochrany veřejného zdraví, implementace zvýšeného zdravotního dozoru (karanténních opatření). Nikdo z nejbližších kontaktů nebyl proti virové hepatitidě A očkován. Nejstarší syn klasifikovaný jako blízký kontakt nemohl odcestovat na studium na zahraniční vysoké škole v rámci programu Erasmus, nejmladší dcera musela vynechat taneční vystoupení, na které se týdny připravovala, což přijala s velkými emocemi. Manželka následně ve stresu obcházela známé a sousedy, kteří se účastnili její oslavy, a nastalou situaci nesli velmi nelibě s návrhem na úhradu jejich očkování vakcínou Twinrix z rozpočtu rodiny pacienta, což se finančně pohybovalo řádově v desítkách tisíc korun. Vzhledem k době od prvního kontaktu s nemocným a možné pokročilé inkubační době by však vliv očkování na případný rozvoj infekce nebyl nijak významný. Kontakty musely absolvovat kontrolní odběry, nákaza u dalších osob se naštěstí nepotvrdila. Stav infikovaného pacienta se zlepšoval a jeho laboratorní hodnoty se postupně normalizovaly. Následovalo dlouhodobé omezení sportovní aktivity a dieta. Nastalá situace značně zhoršila vztahy mezi postiženou rodinou a dalšími kontakty, přístup manžela cestujícího do exotické ciziny bez alespoň základní ochrany vakcinací považovali za velmi nezodpovědný. Očkování zájemců o ochranu proti virové hepatitidě A proběhlo po uplynutí maximální inkubační doby. Pacient musí nadále dodržovat omezující pravidla, což mu podle jeho vyjádření zabraňuje provádět některé předtím oblíbené činnosti.

Kazuistika VHA č. 3, časopis Očkování a cestovní medicína č. 1/2013

Autor: *Beáta Matyášová*

Jsem maminka dvou malých dětí, žijeme v Praze a naše pediatrička je homeopatka. Jsem s ní spokojená (potom, co jsme už od dvou dětských doktorů odešli) a její přístup mi vyhovuje. Určitě ji nechci měnit,

ale ani slepě věřit všemu, co mi doporučí. Zároveň mám velký problém s ošemetným sháněním si informací na internetu. S ostatními maminkami často o očkování diskutujeme, argumentujeme a někdy jsou debaty celkem živé. Ne všechna dostupná očkování jsou ze zákona povinná (naštěstí), proto je často na nás rodičích, jak se v konkrétních případech rozhodneme. Každá rodina má jiné možnosti, každé dítě je jiné a každá matka má svůj zdravý selský rozum. A k němu obavy, aby něco neudělala špatně.

Občas slyšíme o případech, kdy očkování dítěti uškodilo, kdy spustilo nějakou nemoc, a také o těch, kdy očkování dítě stejně před nákazou nechránilo. Přestože žijeme ve velkoměstě, svoje děti jsem před nástupem do školky nenechala očkovat proti hepatitidě A. Dala jsem na radu naší paní doktorky, která tvrdila, že se žloutenkou se x let nesetkala a neviděla v očkování význam. Uvěřila jsem jí ráda. Naše děti jsou droboučké, po očkování mají většinou horečku, nechtěla jsem jejich organizmus zatěžovat a věřila, že se se žloutenkou nepotkáme.

Bohužel jsem se mylila a v říjnu, měsíc po začátku školky, jsme se ocitli v karanténě. Jak se to stalo? Ve školce se objevil případ žloutenky typu A, velmi infekční nemoci špinavých rukou. A protože jsem, stejně jako naprostá většina rodičů, neměla děti naočkované, nevyhnuli jsme se přísným opatřením v inkubační době, tedy než by vypuklo onemocnění. Nemluvě o tom, co by následovalo po naze. Mohli jsme děti vodit pouze do školky a ze školky, a úplně tak vypadli z běžného režimu. Nikdo nemohl s jistotou říci, kdy karanténa skončí. Co jsme však věděli okamžitě, že potrvá minimálně padesát dnů. V případě nového výskytu onemocnění ve školce pak logicky déle. Děti za tu dobu nesměly navštívit žádného kamaráda, žádný kroužek, divadlo nebo třeba bazén.

Byli jsme v izolaci od vnějšího světa, a přestože jsme za tu dobu hráli spoustu společenských her, bylo to dlouhé a ke konci nesmírně těžké. Dětem se obtížně vysvětluje, že nemohou do kavárny a že musíme odvolat oslavu narozenin. V tomto období jsem byla velmi zklamána přístupem hygieny a také mě šokovalo napětí ve školce. Děti podstoupily tři odběry ze žíly a také očkování. Dcerka se začala v noci počurávat a budit s pláčem (naštěstí jsme ji zvládli uklidnit a už zase spí jako dudek). Nemám ráda žádné takové „kdyby“, ale tentokrát jsem si ho neodpustila. Kdybych se o očkování víc zajímala, nemusely děti nic podobného podstoupit. Vinila jsem samu sebe a trápila se tím. Víím, že je nás spousta, které se máme o co podělit, a tím třeba pomůžeme jiným rodičům v jejich rozhodování.

Mě momentálně nejvíc zaměstnává otázka doočkování proti neštovicím. Po všech těch stresech, kterými jsme si na podzim prošli, vážně přemýšlím, jestli moje volba neočkovat byla správná. A jestli není na čase své rozhodnutí změnit.